

BİLİMSEL MAKALE YAZMA

Doç. Dr. Mine Esin OCAKTAN

Bazı Sorular

- Neden araştırma yaparız?
- Dönem 3 APY Projesi sırasında en zorlandığınız aşama hangisidir?
- Araştırma sürecinin en önemli aşaması nedir?
- İyi bir makale yazarı nasıl olunur?
- Bilimsel makale türleri nelerdir?
- Araştırmayı makaleye dönüştürürken hangi kurallara uymalıyız?
- Araştırma etiği nedir?

BİLİMSEL MAKALE YAZMA

AMAÇ

- Tamamlanan bir araştırmanın makaleye dönüştürülmesinde gereken kuralları bilmek ve uygulayabilmek

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

- Bilimsel yazı tiplerini hatırlama
- Makale yazımında dikkat edilmesi gereken temel noktaları tanımlama
- Bir makalenin bölümlerini ve içeriklerini tanımlama
- Tablo ve Grafik çizim kurallarını tanımlama
- Referans gösterme kurallarını tanımlama

Araştırma Makalesi Bölümleri

- **Başlık,**
Yazarlar, Ünvanları
- **Özet**
- **Anahtar Sözcükler**
- **Giriş ve Amaç,**
- **Gereç ve Yöntem,**
- **Bulgular**
- **Tartışma**
- **Sonuç ve Öneriler**
- **Teşekkür**
- **Kaynaklar**

Başlık Sayfası

- Makalenin başlığı yer alır.
- Yazarların adları, ünvanları, kurumları verilir.
- Sorumlu yazarın adı, iletişim adresi, e-mail adresi, telefon ve faks numaraları verilir.
- Kısa başlık belirtilir.

Özet

- Makalelerin en çok okunan kısmıdır.
- Birçok elektronik data-base'da saklanan ve ulaşılabilecek bölümdür.
- Kısa ve kapsayıcı olmalıdır.
- Dergiden dergiye formatı ve uzunluğu değişebilir.
- Makalenin içeriğini tam olarak yansıtabilmelidir.
- Kaynak, tablo ve resim içermemelidir.

Özet

- Çalışmanın amacını ve gerekçesini yansıtabilmeli
- Temel gereç ve yöntemleri içermeli (Çalışma grubunun seçimi, kullanılan metod vb)
- Temel bulgular ve istatistiksel anlamlılıklar belirtilmeli
- Temel sonuçlar – çıkarımlar yer almalı
- Çalışmanın yeni ve önemli açılımları vurgulanmalı

Özet

Yapılandırılmış özet;

- **Amaç**
- **Gereç ve Yöntem**
- **Bulgular**
- **Sonuçlar**
- **Anahtar sözcükler** (Makalenin temel yönlerini yansıtan 3-6 anahtar kelime veya kısa terimler kullanılır.)

Giriş ve Amaç

- Çalışmanın altyapısı aktarılır.
 - Konunun özelliği
 - Özgünlüğü
 - Önemi
 - Neden seçildiği vb.
- Çalışmayla test edilen hipotez ve amaç açıklanır.
- Temel ve ikincil amaçlar net ifade edilmelidir.
- Sadece çok gerekli ve kesin referanslar verilmelidir.
- Çalışmanın sonuçlarından söz edilmemelidir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın

- yeri ve zamanı
- tipi
- evreni, örnekleme
- hipotezler, bağımlı ve bağımsız değişkenleri
- veri kaynakları (anket, kayıtlar vb) ve analiz teknikleri
- katılımcıları (nasıl seçildiği, özelliklerinin tanımlanması)
- terim ve kriterlerin tanımları
- uygulayıcıları
- süresi
- verilerin düzenlenmesi ve analizi,
- uygulaması sırasında karşılaşılan güçlükler
- teknik bilgiler
- istatistikler analizlerin belirtildiği bölümdür.

Bulgular

- Bulgular genel olarak tablo, gereken durumlarda grafik kullanılarak aktarılmalı
- Bulgular mantıklı bir sıra içinde yazılmalı
- Tablolarda yer alan tüm bilgiler metin içinde aynen tekrarlanmamalı
- Sadece önemli olanlar metin içinde vurgulanmalı

Tablo ve Şekiller-1

- Verileri aktarmak için tablo, grafik vd kullanılmalı
- Tablo ve grafikler basit ve anlaşılabilir olmalı
- Tablo ve şekillerde gösterilen ilişkiler açıklanmalı
- Metin içinde veriliş sırasına göre numaralandırılmalı
- Her bir tabloya kısa ama açıklayıcı bir başlık yazılmalı
- Başlıklar tablonun üstünde, grafiklerin ise altında yer almalı

Tablo ve Şekiller-2

- Her tablodan mutlaka metin içinde bahsedilmeli
- Bağımlı değişkenler kolonlarda, bağımsız değişkenler satırlarda yer almalı
- Toplam ve yüzdeler gösterilmeli
- Şekiller profesyonel olarak çizilmiş veya fotoğraflanmış olmalı

Tablo ve Şekiller-3

- Tablo ayrı sayfalara bölünmez, tek bir sayfada olmalıdır.
- Satır ve sütunlarda gösterilen değişkenlerin ve alt gruplarının adları – birimleri verilir.
- Satır ve sütun toplamları ile tablonun amacına uygun olan yüzdelerin verilmesi gereklidir.
- Örnek büyüklüğü az ise çok gözlü tablo yapmaktan kaçınılmalıdır.
- Sayılar kesirli ise noktadan sonra aynı sayıda hane kullanılmalıdır (7.8 - 3.83 gibi olmamalı).

Kısaltmalar

- İlk kullanıldığı yerde açık olarak yazılmalı, daha sonraki kullanımlarda kısaltılmış olarak verilmeli
- Standart kısaltmalar kullanılmalı (WHO, GGT, BUN, etc)

Tartışma

- Çalışmada elde edilen bulguların yorumlanması ve literatür bilgileriyle karşılaştırılması yapılmalı
- Bulgularda yer alan bilgiler tekrar detaylı bir şekilde aktarılmamalı
- Temel bulgular kısaca özetlenmeli
- Ortaya çıkan sonuçların nedenleri açıklanmalı
- Sonuçlar diğer geçerli çalışmalarla karşılaştırılmalı
- Çalışmanın kısıtlılıkları belirtilmeli
- İleride yapılacak çalışmalar için önemli sonuçları belirtilmeli

Sonuç

Araştırma bulgularına dayanmayan değerlendirme ve sonuçlardan kaçınılmalı, sadece araştırmanın ne getirdiği ve buna dayanılarak ne yapılabileceği kısaca belirtilmeli

Kaynaklar

- Dergilerin yazım kurallarına göre düzenlenmeli
- Genellikle Vancouver stili kullanılır.
- Metin içinde geçiş sırasına göre numaralandırma
- Derginin adı Index Medicus'taki kısaltmaya göre yazılır
- Abstrakt'ları referans olarak kullanmaktan kaçınmak gerekir
- Dergiler, kitaplar, web sayfaları kullanılır

Kaynaklar (Örnek)

1. Hanagin A, Fontanarosa PB, De Angelis CD. Authorship for research groups. JAMA, 2002;288:3166-8
2. Herlyn M, Houghton AN. Biology of melanocytes and melanoma. In:Balch CM, Milton GW, Sober AJ, Soong S. Cutaneous melanoma. 2nd Ed, Philadelphia JB Lippincott Company 1992
3. USEPA Method 200.8; Determination of trace elements in water and wastes. Available at:
<http://www.epa.gov/safewater/certlab> Erişim Tarihi: 10/10/2010
4. Erdal R. Kırsal bölgede kaza sorunu. Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, Ankara 1973,
5. WHO Technical Report. Assessment of fracture risk and it's application to screening for postmenopausal osteoporosis. 1994;843

Şimdi bir uygulama yapalım.

Kaynaklar

- 1- Çöl M. Epidemiyoloji Araştırma Yöntemleri
İçinde: Akdur R. ve ark. Halk Sağlığı. Antıp, Ankara,1998.
- 2- Akdur R. Sağlık Bilimlerinde Araştırma ve Tez Yapma Rehberi, Ankara, 1996
- 3-Tezcan S. Epidemiyoloji. Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Yayın No:92/1, Ankara, 1992
- 4- Aksakoğlu G. Sağlıkta Araştırma ve Çözümleme, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp fakültesi Yayını, İzmir, 2006
- 5- Hall GM. Çeviri Doğruyol H. Bilimsel Makale Yazımı, Nobel Tıp Kitabevleri, 1998
- 6- Gordis L. Epidemiology. Elsevier, 5. Edition, Canada, 2014